

Breukelen / Amstelveen, 11 november 2016

Nieuwe inzichten over de kracht van zingen

Eerste onderzoek onder koren voor kankerpatiënten

Professor Sjaak Bloem heeft de afgelopen maanden vanuit zijn leerstoel aan Nyenrode Business Universiteit onderzoek gedaan naar 'de kracht van zingen' voor Stichting Kanker in Beeld. Deze stichting initieert en ondersteunt lokale koren waarin mensen die kanker hebben (gehad) en naasten samen zingen. Professor Bloem heeft eerder deze week de resultaten van het onderzoek tijdens het symposium 'De Kracht van Zingen' op Nyenrode toegelicht. Daarbij kwam als belangrijkste conclusie naar voren dat op basis van de studie geen significante uitspraken gedaan kunnen worden over het effect van zingen op de kwaliteit van leven. Dit heeft voornamelijk te maken met de samenstelling van de koren. Toch levert het onderzoek nuttige informatie op over de kracht van zingen. De kracht van zingen werd ook door een panel van deskundigen onderschreven, waarbij uitgebreid stil werd gestaan bij het belang van psychosociale zorg.

Aan de studie van Prof. Dr. Sjaak Bloem hebben 220 unieke koorleden van in totaal 28 koren meegedaan. Onder de respondenten bevond zich ruim 80% vrouwen. De respondenten betroffen zowel kankerpatiënten als hun naasten. Het grootste deel van de koorleden woont alleen of behoort tot een tweepersoonshuishouden (zonder (thuiswonende) kinderen). Iets minder dan de helft van de patiënten verkeert nog in hun werkzame leven. Alle opleidingsniveaus komen voor, wat betekent dat de koren zeer toegankelijk zijn voor mensen met een zeer uiteenlopende achtergrond. Daardoor is ook de acceptatiegraad groot en voelen de koorleden zich er lange tijd thuis. Meer dan de helft van de respondenten zingt dan ook al langer dan 2 jaar bij een Zingen voor je Leven koor. Het merendeel van de patiënten is onder controle of genezen.

NETQ Healthcare heeft haar belangeloze medewerking verleend bij de dataverzameling die gedurende acht maanden heeft plaats gevonden. In deze periode zijn vijf metingen verricht om inzichten te krijgen in:

- de samenstelling van de koren en hun leden;
- de relatie tussen het zingen in een koor en de gezondheidsbeleving.

Naast inzichten in de achtergrondkenmerken van de koorleden (sociodemografisch) en hun ziekte (stadium, type kanker) heeft het onderzoek Stichting Kanker in Beeld belangrijke inzichten gebracht over:

- hoe de koorleden hun ziekte en bijbehorende symptomen beleven (angst, depressie, het eigen functioneren, etc.);
- het psychologisch perspectief dat koorleden hebben op hun aandoening of de aandoening van hun naasten;
- de mate van controle die mensen ervaren over hun aandoening of de aandoening van hun naasten en de plaats die dit inneemt in hun leven.

Het feit dat er geen direct verband kon worden gelegd tussen zingen en kwaliteit van leven heeft te maken met de samenstelling van de koren. Het aantal respondenten waarbij kortgeleden een diagnose is gesteld, of die net bij een koor gestart is, is zeer klein. Deze groep zou als controlegroep gebruikt kunnen worden; daarmee zou het mogelijk zijn geweest groepen in verschillende stadia zinvol met elkaar te vergelijken.

Wel blijken er significante verschillen te bestaan tussen mensen die kanker hebben (gehad) en naasten in hun welbevinden (emotioneel, sociaal, psychologische en algemeen); naasten scoren hier zichtbaar hoger. Ook zijn duidelijke verschillen waarneembaar tussen verschillende ziektestadia; de kwaliteit van leven en het functioneren wordt als beter ervaren bij mensen die 'genezen' of onder 'controle' zijn in vergelijking tot mensen die nog onder behandeling zijn. Tot slot dient vermeld te worden dat zowel naasten als mensen die kanker hebben (gehad) gemiddeld laag scoren op angst en depressie.

Veertig procent van de mensen heeft moeite om de aandoening een plaats te geven in zijn of haar leven; zij scoren laag op acceptatie ten aanzien van hun aandoening. De kracht van het koor is dat mensen die hoger in hun ziekteacceptatie staan deze mensen 'al zingend' kunnen ondersteunen. Diversiteit in samenstelling is dus van belang.

In zijn toelichting liet Prof. Dr. Sjaak Bloem (Hoogleraar Healthcare Consumers & Experienced Health) weten dat vervolgonderzoek nodig is: "Doordat in de groep respondenten vrijwel geen 'vroeg' kankerpatiënten zaten en het onderzoek slechts 8 maanden duurde is het nog te vroeg om harde conclusies te trekken. Onderzoek dient plaats te vinden over een langere periode. Zodoende kunnen ook meer mensen geïnccludeerd worden waarbij de diagnose kanker net is vastgesteld."

Drs. Cora Honing, voorzitter van Stichting Kanker in Beeld: "De uitkomsten van het onderzoek van Prof. Dr. Sjaak Bloem kunnen helpen bij het evalueren van het huidige aanbod van de stichting, bij het ontwikkelen van nieuwe initiatieven en bij het ondersteunen van het koretnetwerk. Wij zijn Sjaak Bloem en zijn team zeer erkentelijk voor hun onderzoek en zien uit naar het vervolg."

In de aansluitende geanimeerde paneldiscussie kwamen Drs. Friso de Jong (ONVZ Zorgverzekeraar), Drs. Wobine Buijs-Glaudemans (Burgemeester Gemeente Oss), Prof. Dr. Sjaak Bloem en Drs. Cora Honing samen met de aanwezigen in de zaal tot interessante en positieve conclusies, mede dank zij het daaraan voorafgaande inspirerende optreden van de Zingen voor je Leven koren van Ede, Arnhem en Nijmegen. De overall conclusie van de dag was dan ook dat zingen daadwerkelijk kracht geeft!

Over Stichting Kanker in Beeld

Sinds 1997 stimuleert en initieert Kanker in Beeld lokale en regionale projecten om mensen die met kanker te maken hebben in aanraking te brengen met de mogelijkheden van het expressief en (ver)beeldend verwerken van hun ziekteproces. Kanker in Beeld is een kenniscentrum voor creatieve expressie bij kanker. Maar bovenal is Kanker in Beeld een platform voor lokale en regionale initiatieven, vormt zij de verbinding tussen die initiatieven en bewaakt de kwaliteit o.a. door de inzet en deskundigheidsbevordering van vakprofessionals. www.kankerinbeeld.nl

---

Niet voor publicatie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Drs. Cora Honing, voorzitter Stichting Kanker in Beeld, via het secretariaat van de stichting: info@kankerinbeeld.nl, T 085-273 8333.